

ББК 67.0643
УДК 34(063)
П 68

П 68 «Право, суспільство і держава: форми взаємодії»: Міжнародна науково-практична конференція, м. Київ, 16-17 січня 2015 р.: - К.: Центр правових наукових досліджень, 2015. - 132 с.

Політи на конференцію матеріали видані в авторській редакції.

Рекомендовано до друку рішенням Правління ГО «Центр правових наук» на засіданні від 20 січня 2015 р. (протокол № 121).

ББК 67.0643
УДК 34(063)

ЦЕНТР ПРАВОВИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**«ПРАВО, СУСПІЛЬСТВО І ДЕРЖАВА:
ФОРМИ ВЗАЄМОДІЇ»**

16-17 січня 2015 р.

**Київ
2015**

— оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб;

— життя, соціальний захист;

— житло;

— судовий захист;

— незворотньої сили законів, принципу презумпції невинуватості;

— захист конфіденційної інформації;

— свободу об'єднання, свободу зборів, мітингів і демонстрацій;

— участь в управлінні державними справами;

— доступ до державної служби тощо.

Решта (понад 90%) конституційних звернень повернено секретаріатом КСУ суб'єктам права на конституційне звернення по причині невідповідності вимогам Закону. Такі останніми змінюють КСУ вживати заходів для підвладення інформованості громадян щодо його компетенції та діяльності з питань забезпечення реалізації чи захисту конституційних прав і свобод громадян. КСУ і надалі вимодить те, що чим більше громадян матимуть інформації про свої конституційні права, свободи та обов'язки, компетенцію КСУ, вимоги національних законів України щодо конституційного звернення, тим більше вони зважатимуться на можливість відновити свої порушені, як вони вважають, конституційні права, що сприятиме реалізації встановленого Конституцією України протраманного принципу побутові правової держави. КСУ й надалі відоконановуватиме форми доступу громадян України, іноземців, осіб без громадянства до конституційного правосуддя.

Таким чином, роль КСУ не зводиться тільки до правової охорони конституційних норм і принципів та тлумачення Конституції України і Законів України, а значною мірою реалізується також у творчому «пошуковій» рішень відносно до принципів верховенства права і справедливості. Нині є всі підстави стверджувати, що КСУ продовжує набувати статусу справжнього арбітра нації, який правовим шляхом сприяє забезпеченню політичної стабільності в державі.

Література:

1. Офіційний сайт Конституційного Суду України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.scj.gov.ua/uk/index>.
2. П. Ткачук Пиганна доступу громадян до конституційного правосуддя в Україні. — Вісник Конституційного Суду України. 2011. — № 4-5. — С. 74-81.

Остафійчук Л. А., заступник начальника управління правової роботи
Головне управління Мініюходів у Чернівецькій області
м. Чернівці, Україна

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НЕПОВАГУ ДО СУДУ У США

Алгоритм суду, підність і честь осіб, які приймають участь у здійсненні судочинства та улашників спору є важливою умовою здійснення судом своїх функцій. Прояв неповиновения до суду негативно впливає не лише на хід процесу, виконання судом покладених на нього завдань до захисту прав і свобод людини і громадянина, суспільного порядку і безпеки, але й позбавляють судовий процес його виховної ролі. У правовій доктрині США повноваження суду застосовувати санкції у процесі здійснення судочинства напряму слідує з обов'язків самого суду забезпечити належний розгляд справи. Враховуючи курс України до світових та європейських стандартів розвитку демократії, дослідження зарубіжного досвіду в цьому напрямку має важливе теоретичне та практичне значення.

Творці американської Конституції розуміли, що незалежність судів особливо важлива для Конституції, яка обмежує владу уряду над особою. За словами А. Гамільтона, «без цього всі спроби збереження індивідуальних прав і свобод не будуть мати жодного результату». «Судова система, творить він, — без сумніву найслабша із трьох гілок влади», тому «якби можливі турботи повинні бути здійснені, щоб зробити її зяготно захищену саму себе» [3, с. 9].

Верховний Суд США не тільки очолює всю федеральну систему судів, але й одночасно займає виключно важливе місце у структурі вищих державних органів поряд з Конгресом і президентом США. Верховний Суд США — єдиний судовий орган, який згадується у Конституції США [4, с. 610].

У Конституції Сполучених Штатів Америки судовій гілці влади присвячена лише одна стаття (III), яка складається із трьох розділів. Судова влада Сполучених Штатів надається єдиному Верховному Суду і тим нижчим судам, що час від часу може встановлювати чи створювати Конгрес. Судова влада поширюється, за законом і правом справедливості, на всі справи, що постають при застосуванні цієї Конституції, законів Сполучених Штатів і міжнародних договорів, як укладених раніше, так і тих, які Сполучені Штати уклали в майбутньому; — усі справи соціально-публічних повноважних представників і консулів; — усі справи адміралтейства і морської юрисдикції; — всі суперечки, однією із сторін яких є уряд Сполучених Штатів; усі суперечки між двома чи кількома штатами, між штатом і громадянами іншого штату; — між громадянами різних штатів; — між громадянами одного штату за позовами про землю, надану різним штатами, а також між штатом та його громадянами й іноземними державами. Громадянами чи підданними [2, с. 337-338].

За час свого існування, Верховний Суд США став тлумачем Основного закону країни тому що так склалася реальність [3, с. 13]. Так, чи не найбільша частіна фундаментальних змін в американській Конституції, як і в тому, що відноситься до регулювання економічних і соціальних відносин в країні, була

зроблена не стільки Конгресом і легіслатурами штатів, скільки рішеннями Верховного суду США. Голова Верховного суду США Джон Маршалл заявив: «Призначення і борг судової влади полягає в тому, щоб визначити, що таке закон» [3, с. 14]. Дяво і практика заборон, що «перекидали» постанови Конгресу найбільш владну установу республіки. Цього ніколи б не відбулося, якби не особливі положення статуту судді, і найголовніше з яких — незалежність.

В силу характеру своєї посади судді знаходяться поза якого-небудь тиску, тато їх часу, вказівки і запити від інших посадових осіб, претензій осіб, маючих законодавчу владу, тактичні чи неграбні звернення лоббістів. В суді самий сильний тиск приймає вигончену форму, що відчувается розумом і совістю. Самий старший за віком член Верховного суду Вільям Дж. Бреннан (молодший) визнав це як обізнаність про схильність до помилок людської сутності, і навіть найкращі із них не можуть протистояти спокусі [3, с. 87].

У США існує система, заснована на принципі верховенства закону, що гарантує незалежність суду від уряду, від прокуратури і служби і тим більше від сторін, які беруть участь в процесі. Судді вкрай педагогічні в тому, що стосуються можливого тиску на них. Як сказав Лінкольн 1861 р., люди будуть керувати самі собою, вони будуть вирішувати життєві питання національної політики. Але так як і сам Лінкольн, вони не визнають «будь-яку образу суду» [3, с. 55].

В країнах англо-саксонського права, авторитету суду приділяється значна увага. Про це можна судити за Канонами судової етики США «Незалежний і шанований судовий корпус є невід'ємною складовою правосуддя в нашому суспільстві. Судді повинні підтримувати і домагатися дотримання високих стандартів поведінки, і особисто слідкувати цим стандартам, з тим, щоб зберігати моральний вигляд і незалежність суддівського корпусу (Канон 1). Судді не повинні використовувати престиж суддівської посади для просування особистих інтересів судді, так само як і дозволяти іншим особам створювати враження, що вони можуть зробити вплив на суддю (Канон 2). Судді повинні бути терпеливими, вичливіми, тактовними і поважними до сторін судового розгляду, присяжним, свідкам, обвинувачам і захисникам та іншим особам, з якими судді аналогічної поведінки від всіх осіб, підконтрольних судді, включаючи юристів, які беруть участь у судочинстві, в ступені, що відповідає їх ролі в змагальному процесі (Канон 3 А3) [1].

Верховний Суд США у рішенні *Ex Parte Robinson*, 86 US 505 (1873) вказав, що влада карати за неповату притаманна всім судам, існування цього права має важливе значення для підтримання порядку у ході судового розгляду, а також виконання рішень, постанов і розпоряджень судів, і, відповідно, для належного здійснення судочинства [6].

У справі *Interstate Commerce Commission v. Brimson* суддею Верховного Суду США Бревером (Brewer) було зазначено: «Злочинець покаралий за неповату до суду за відмову від дані доказань. Що це за влада, що належить судам, карати за неповату до суду, і яка мета цього? Це сила дисциплінарного впливу,

існуюча для того, щоб суди могли виконувати свої суддівські обов'язки». «Право суду карати за неповату невід'ємно притаманна суду виходячи з його правової природи. Це право ґрунтується не на законі, а виникає із загальних вимог доцільності, і застосовується, оскільки застосування його необхідно для самого існування всіх інших повноважень суду» [5].

Глава 21 розділу 18 Зводу законів США встановлює, що суд на свій розсуд карає штрафом або тюремним ув'язненням наступні дії, які вчинюються неповату до суду: — негідна поведінка будь-якої особи в присутності суду або поведінку від такого, якщо вона перешкоджає відправленню правосуддя, негідна поведінку будь-якого службовця суду, виконуючого службові обов'язки, негідна поведінка або протидія будь-якому законному припису суду; виникли в суді, наказів США передбачає кримінальну відповідальність за перешкоджання здійсненню правосуддя, називаючи, зокрема, такі види перешкоджання, як провадження пікетів і маніфестацій, а також перешкоджання процесуально розв'язуванню злочинів. Кримінальний закон країни континентального типу надає перевагу передбачає, як правило, норм, що прямо регулюють відповідальність за неповату до суду [7].

Таким чином, в американській правовій системі досить добре розв'язана така кримінальна категорія як «неповата до суду», яка передбачає певні санкції частину механізму юридичної відповідальності в кримінальному і кримінальному судочинстві. Під кримінально-правового неповату до суду розуміється будь-який акт непокорності суду, який сприймається як покірний до суду, акт перешкоджання правосуддя, а також порушення відповідних процесуальних положень у судового розпорядження, прийнятого на користь одної сторони (не тільки кримінальної відповідальності).

Злочинна неповата до суду пов'язана в такій пов'язці з судовою судовою поведінкою, яка «розцінюється як одкровення невдоволення у відправленні правосуддя, форми злочинної неповати до суду. Це — перешкоджає з прив'язаними до свідками, відмова свідка з'явитися в суд за повною повнотою, видачення неповнолітнього, який перебуває під опікою суду, за відмову від протесту, видачення неповнолітнього імені дитини, справе якої розглядався судом для невідповідних змісту незалежного судового процесу, мета якого перешкодити неупередженості суду; порушення на адресу свідка, присяжних, засідателів і т. д. При цьому кримінально-правовою неповатою має виражатися в словах чи діях, що створюють перешкоди або спрямовані на створення перешкоди, або в конкретному втручанні у відправленні правосуддя. Причому, «за загальним правилом відсутність злого умислу і помилка не захищають проти заінваження у неповату» [7].

Цивільно-правова (процесуальна) неповата до суду зазвичай проявляється в бездіяльності. Вона полягає у відмові підкорятися наказу судді або судовою відмовою підкорятися наказу суду надавати документи, відмова відповідати на запитання, відмова підкорятися забороняючому наказу [7].

Таким чином, у США під неповагою до суду розуміються діяння учасників процесу, об'єктивна сторона якого являє собою невиконання судових розпоряджень всіх видів (у тому числі про обов'язкову явку у судове засідання), а також порушення порядку у судовому засіданні (яке також є невиконанням вимог судді про припинення прогріпавних дій у залі суду), причому суд може застосувати такі міри відповідальності, як штраф, арешт, позбавлення статуту судового представника і т. д.

Література:

1. Канои судової етики США – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ivd45.tu1-kits/programma-roddezhivaactia-agentivom-ssha-ro-mehdinapodnosh-tazuvit/>.
2. Конституції зарубіжних країн. Навчальний посібник / авт.-упоряд.: В. О. Сельогін, Ю. М. Коломієць, О. В. Марцелик та ін. / За заг. ред. к.ю.н., доц. В. О. Сельогіна. – Харків: Видання Центрального офісу «ФІНН», 2009. – 664 с.
3. Марі Энн Харрелл, Барнетт Андерсон. Верховный суд в жизни Америки – М.: Манускрипт, ТЕИС, 1995. – 143 с.
4. Приволье системы стран мира. Энциклопедический справочник / Отв. ред. – доц. д.н., проф. А. Д. Сухарев. – М.: Издательство Норма, 2000. – 840 с.
5. Рішення Верховного Суду США Interstate Commerce Commission v. Vtinson, 155 US 3 (1894) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://law.comell.edu/supremesourt/text/155/3>.
6. Рішення Верховного Суду США Ex Parte Robinson, 86 US 505 (1873) – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://laws.findlaw.com/us/86/505.html&rev=search>.
7. Хахароев Х. Д. Уголовное законодательство зарубежных государств о преступлении против правосудия / Х. Д. Хахароев // «Международное уголовное право и международная юстиция». – 2013. – № 6 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ceniter-bereg.ru/6349.html>.

ДРЯМ 11. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

Данків У. І., студентка

Національний університет державної податкової служби України
м. Ірпін, Київська область, Україна

МІЖНАРОДНІ ІНДЕКСИ ТА РЕЙТИНГИ, ЩО ХАРАКТЕРИЗУЮТЬ ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗДІЙСНЕННЯ МИТНОЇ СПРАВИ

Міжнародні індекси та рейтинги займають особливе місце в системі оцінювання ефективності здійснення митної справи. Варто зазначити, що у світі існує значна кількість різних міжнародних індексів та рейтингів: глобальні, і локальних, комплексних і спеціалізованих, регіональних та тимчасових. Всі вони характеризують ефективність країни, регіону, міста, порівняно з їх конкурентами, які також змагаються за обмежені ресурси – інвестиції. Чим вища позиція країни в тому чи іншому регіоні, тим більше у неї шансів у потенційній боротьбі за залучення капіталу. Більшість індексів та рейтингів є публічними, що робить їх зручним інструментом для аналізу управлінських рішень, в тому числі й державних. Комплексне використання міжнародних рейтингів та індексів дозволяє оцінити реальний рівень сприятливого середовища для ведення бізнесу в країні.

Зуважимо, що до найбільш відомих міжнародних індексів та рейтингів, що можуть, серед інших показників, характеризувати також ефективність здійснення митної справи, відносять: огляд ділового клімату (BEEPS), логістичний індекс (LPI), Індекс легкості ведення бізнесу (Ease of Doing Business Index), індекс сприяння торгівлі Всесвітнього економічного форуму (ETI). Також слід зазначити про Митний індекс Європейської Бізнес Асоціації (EBA – European Business Association). Переваховані показники оцінюють ефективність митної діяльності та об'язливість правових норм на основі різних визначень і методик. Розглянемо більш детально кожен із вище перерахованих індексів.

Огляд ділового клімату та ефективності роботи підприємств (Business Environment and Enterprise Performance Survey – BEEPS) – це дослідження, що здійснюються спільно Світовим Банком та Європейським банком реконструкції та розвитку (ЄВБРД). Дані дослідження проводилися в 1999, 2000, 2005, 2007 та 2012 роках в країнах Центральної та Східної Європи. Середньої Азії шляхом опитування керівників підприємств. Опитування сфокусовані на взаємних інтересах і держави в частині формування ділового клімату. Особлива увага приділяється отриманню порівнянних оцінок поширення корупції, рівня впливу держави на бізнес, а також якості бізнес-середовища. Особливостю даних BEEPS є можливість встановити зв'язки між якістю ділового клімату, державних індексів та поведінкою і параметрами фірми. Обстеження проводяться за допомогою індивідуальних інтерв'ю менеджерів і власників підприємств [1].